

XARITALARNI INTERNET TIZIMIDAGI VEB XARITALAR BILAN O`ZARO INTEGRATSIYALASH VA ZAMONAVIY KOMPYUTER VA MOBIL QURILMALARIDA ISHLAY OLISH IMKONIYATINI YARATISH

Samarqand Davlat Arxitektura-qurilish universiteti

“Geodeziya va kartografiya” kafedrası

M.K.Isakov “Geodeziya. Kartografiya” ixtisosligi tayanch doktorant (PhD),

I.X.Omonov, M.I.Xusanova, “Geodeziya va kartografiya” kafedrası katta

o‘qituvchisi,

Xakimova K. R. Farg‘ona Politehnika instituti “Geodeziya va kartografiya”

kafedrası g.f.f.n.dos.

M.B.Aminjanova “Geodeziya. Kartografiya” ixtisosligi tayanch doktorant (PhD),

Annotatsiya. Xaritalarni internet orqali foydalanish, ularga alohida qulaylik yaratdi. Veb xaritalar, global qidiruvni ta'minlash, yo'nalishni aniqlash, boshqa joylardagi ma'lumotlarga kirish, yo'riqnoma tuzish va o'zgartirish, hamda ko'p xil maqsadlar uchun xaritalar yaratish.

Kalit so‘zlar: Xaritalarni GPS-navigatsiya dasturlari, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, GIS (Geographic Information Systems) dasturlari.

Xaritalar veb tizimlari internetin bo‘lmagan davrda ham mavjud bo‘lgan, ammo bugungi kunda ularga internet orqali bo‘lgan kirish imkoniyati va interaktiv tajribalar kiritildi. Xaritalar va internet tizimlari bir-biriga integratsiya qilinishini o'z ichiga olib qo'shimcha funksiyalar qo'shish imkoniyatini yaratadi.

Bugungi kunda, xaritalarni internet orqali foydalanish, ularga alohida qulaylik yaratdi. Veb xaritalar, global qidiruvni ta'minlash, yo'nalishni aniqlash, boshqa joylardagi ma'lumotlarga kirish, yo'riqnoma tuzish va o'zgartirish, hamda ko'p xil maqsadlar uchun xaritalar yaratish imkoniyatini beradi.

Veb xaritalar kompyuter qurilmalari va mobil qurilmalar uchun mo'ljallangan, shuningdek, ularga har qanday muassasalarda foydalanish imkoniyatini taqdim etadi. Bu xususiyatlar, xaritalar va internet tizimlarini o'zaro integratsiyalash uchun ko'plab imkoniyatlar yaratadi.

Birinchiidan, xaritalar va internet tizimlarini integratsiya qilish, global geografiyani "yaxshi" ko'rsatish imkoniyatini yaratadi. Ma'lum bir joydagi voqealarni, yangiliklarni yoki tabiiy hodisalarni o'rganish uchun xaritalar internet orqali ishlatiladi. Bu, dunyoning har qanday nuqtasiga kirish imkoniyatini beradi va ularga xaritalarning o'zgartirilishi va yangilanishi yuzasidan hozirgi kundagi voqealarni aniqlash imkonini beradi.

Ikkinchiidan, elektron xaritalar va internet tizimlari integratsiya qilinishi, ko'pgina kompyuter dasturlarida ishlatiladi. Masalan, boshqaruv dasturlari va jadvallar xaritalarni joriy qilish uchun o'zaro integratsiya qilishadi. Bundan tashqari, GIS (Geographic Information Systems) dasturlari ham, yuqorida aytilgan qulayliklardan foydalanishadi.

Bundan tashqari, ko'p muassasalar xaritalarni va internet tizimlarini, shuningdek, boshqa texnologiyalarni ularga jamlab, biznes jarayonlari va operatsiyalarni avtomatlash uchun ishlatishadi. Bu, yangi ish joylarini yaratish, mijozlarga qulaylik va to'g'ridan-to'g'ri ma'lumotlarni taqdim qilishni ta'minlaydi.

Bundan tashqari, xaritalar va internet tizimlarini integratsiya qilish, geodeziya, oziq-ovqat, transport va boshqa sohalar uchun ishlatiladi. Masalan, transport sohasida, xaritalarni GPS-navigatsiya dasturlari bilan jamlab, harakatlanishni monitoring qilish uchun ishlatiladi. Oziq-ovqat sohasida esa, mahsulotlarni yetkazib berish yo'nalishini aniqlash uchun xaritalar va internet tizimlari ishlatiladi.

Xaritalar va internet tizimlarini integratsiya qilish, ma'lumotlar bazalarini ham qo'shish imkoniyatini beradi. Bu, ko'pgina sohalar uchun ma'lumotlarni to'plash va qayta ishlashni osonlashtiradi. Masalan, bir uy-joyning xaritasi va uning dastlabki qurilmasi haqida ma'lumotlar, biznes va logistika sohalarida yaxshi foydalanish uchun bir qator dasturlarda integratsiya qilinadi.

To'g'ri kelajakda, xaritalar va internet tizimlarini integratsiya qilish, biznes jarayonlarini yaxshilash va avtomatlashtirishga yordam beradi. Ushbu integratsiya tadbirkorlikni osonlashtirish va innovatsiyalarni o'z ichiga olishga imkon yaratadi.

Bir qancha sohalarda ham xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi yaratilgan. Misol uchun, ta'lim sohasida, xaritalar va internet tizimlari, ta'limning

tadqiqotlarni osonlashtirish va ta'limni avtomatlashtirishga yordam beradi. Bu, shu jumladan, ta'lim rejalarini, o'qituvchilar va o'quvchilar haqida ma'lumotlarni to'plash, boshqarish va bir-biriga ulanishni yaxshilashni osonlashtiradi.

Boshqa bir sohada, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, turizmni rivojlantiradi. Turizm kompaniyalari, xaritalar va internet tizimlari orqali sayohatlar haqida ma'lumotlarni osonlashtirish va yozishlarini avtomatlashtirishlari mumkin. Shu bilan birga, turistlar sayohatlarda yoki sayohatdan oldin sayohatlarining tadbirlarini rejalashtirish uchun xaritalar va internet tizimlaridan foydalanadi.

Jamiyatda xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, turli sohalar uchun yaxshi variant hisoblanadi. Bu integratsiya yordamida, ma'lumotlar to'plash, tahlil qilish, ma'lumotlar bazalarini yaratish va boshqa ishlar osonlashtiriladi. Bu esa biznes, ta'lim, turizm, hukumat va insonlarga yordam beradi. Natijada, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, zamonaviy kompyuter qurilmalari va boshqa yangiliklardan foydalanishga imkon yaratadi.

Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, qidiruv tizimlariga ham yordam beradi. Bu integratsiya yordamida, insonlar istalgan joyda bo'lgan narsalarni qidirishlarini osonlashtiradi. Masalan, Google Maps, insonlarga, ularning istalgan joyda joylashgan narsalarni oson topish, ta'riflash va ularga yo'l tarixi yozish imkonini beradi.

Boshqa bir sohada, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, klimatik sharoitlar va ekologik muammolarni hal qilishda ham yordam beradi. Bu integratsiya yordamida, havo tarixi va turli ekologik o'zgarishlar haqida ma'lumotlar to'plash va tahlil qilish osonlashtiriladi. Shu bilan birga, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, iqlim o'zgarishlariga qarshi kurash va tabiiy resurslar va ekologik muammolari hal qilishga yordam beradi.

Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, sport sohasida ham foydali. Misol uchun, sport mashg'ulotlarida va musobaqalarda, xaritalar va internet tizimlari orqali, qatnashuvchilar o'ziga eng qulay vaqtni tanlashlari mumkin. Shuningdek, sport fanatlari, sayohatlar va turnirlar haqida ma'lumotlarni oson olishlari va tadbirlarga yo'l xaritalarini avtomatlashtirishlari mumkin.

Barcha qismlar uchun xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, yangi imkoniyatlar yaratadi va ularning ishga tushirishini osonlashtiradi. Bu esa biznes, turizm, ta'lim, hukumat va insonlar uchun muhimdir. Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, biznes faoliyati osonlashadi, insonlarga vaqt va energiyani tejashni tashkil etadi, turizm va sayohatni yaxshi ko'rsatishni osonlashtiradi, ta'lim faoliyatini avtomatikashtiradi, hukumat ishlari va saylov jarayonlari yaxshilayadi.

Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, hukumat tizimlarida ham foydali bo'lishi mumkin. Masalan, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, hukumat tashkilotlari uchun qo'shimcha xizmatlar yaratishga imkon beradi. Bu xizmatlar, saylov jarayonlarini avtomatikashtirish, xududlararo statistik ma'lumotlarni to'plash, tibbiy xizmatlarni ko'rsatish, dori-darmon, sayohatlarini rejalashtirish va boshqa hukumat xizmatlarini avtomatikashtirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, turli sohalar bo'yicha ishlovchi tashkilotlar uchun ham foydali bo'lishi mumkin. Misol uchun, sotiladigan mahsulotlar va xizmatlar, ularga yetkazib berish va yetkazishning o'z-o'ziga xizmat ko'rsatish tizimlariga qo'shimcha tafsilotlarni qo'shish imkonini beradi. Shu bilan birga, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, bog'liq tashkilotlar uchun xaridlar va sotishlar bo'yicha aniq ma'lumotlarni ko'rishni osonlashtiradi.

Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, yangi imkoniyatlarni yaratishda muhim rol o'ynaydi va bu, bizning hayotimizni osonlashtiradi va qulaylashtiradi. Ushbu integratsiya, tashkilotlar va insonlar uchun tadbirlarni avtomatikashtirish, ma'lumotlar to'plash va tahlil qilishni osonlashtirish, biznes tashkilotlarini yaxshi ko'rsatish, ta'limni osonlashtirish, hukumat ishlari va saylov jarayonlarini yaxshilashga yordam beradi.

Misol uchun, turizm sohasida xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, turistlarning sayohatlari va sayohatlarining rejalarini tuzishda yordam beradi. Bunday integratsiya, sayohat agentliklariga, transport tizimlariga, mehmonxonalar va restoranlar kabi turizm tashkilotlariga ma'lumotlarni to'plash, tariflarni taqdim etish, joylashuvlarni ko'rsatish, mehmonxonalar va restoranlar kabi turizm

tashkilotlari bilan xizmatlarni birlashtirish va tayyorlash imkonini beradi. Buning natijasida, turistlar sayohatlarga tayyorlanish va uni bajarishda kerakli xizmatlarni topishda yordam beradigan barcha ma'lumotlarga ega bo'lishadi.

Bundan tashqari, xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, transport tizimlarida ham muhim ahamiyatga ega. Bu, yo'nalishlarni belgilash, ko'chish joylarini aniqlash, transport vositalarining ko'rsatishlarini ko'rsatish, yo'nalishlarni tasdiqlash va boshqa ko'p narsalarni birlashtirishda yordam beradi. Buning natijasida, sayohatlar va transport jarayonlari oson va qulay bo'ladi.

Bularning yanada ko'proq rivojlanishi, yirik ma'lumotlar bazalarini birlashtirish, ularni nafaqat har xil tashkilotlar, balki davlatlar o'rtasida ham o'zaro biriktirish va ulardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish bilan amalga oshirilishi mumkin. Bunday integratsiya, o'zaro iqtisodiy munosabatlarni kuchaytiradi va xizmat ko'rsatishni tezlashtiradi.

Xaritalar va internet tizimlarining integratsiyasi, bizning hayotimizni osonlashtiradi, qulaylashtiradi va qulayliklarimizni yaxshilaydi. Bu integratsiya, tashkilotlarni rivojlantirish, ma'lumotlarni birlashtirish, barcha sohalarda tajribalarimizni yaxshilash va tadbirlarni avtomatizatsiyalashtirishda yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirzaliev T., Safarov E.Yu., Egamberdiev A., Qoraboev J.S. "Kartashunoslik". - T.: Cho'lpon, 2012. - 240 b.
2. Safarov E.Yu., Musaev I.M., "Geoaxborot tizim va texnologiyalar". T., Darslik, 2011. - 148 b.
3. Allanazarov O.R. "GAT texnologiyalari asosida aloqa ob'ektlari kadastrini kartografik - geodezik ta'minotini takomillashtirish". Dissertatsiya 2019 y. 116 b.
4. Suyunov A.S., Suyunov Sh.A. i dr. Kartografiya. (Uchebnik). «Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi». T.2021, 17,1 b.t.